

leškome kelio su Sinbadu

**Pasakojimo praktikos organizavimo gairės,
(neformaliems) pasikalbėjimams akis į akį tarp
besimokančiųjų bei kolegų**

Turinys

Ižanga.....	2
Mokymo grupės ir praktinių užsiėmimų paruošimas.....	3
Bendri patarimai.....	4
Praktiniai užsiėmimai	4
Pasakykite savo nuomonę	11
Sertifikuotas kursas + pratybos	11
Priedai.....	11
Pratimai apšilimui.....	11
Užduotys.....	12

Įžanga

Gerbiami kolegos,

Galbūt Jūs norite surengti neformalias pasakojimo pratybas su kolegomis savo vaikų darželyje, ar mokykloje, arba su suinteresuotais bendraamžiais grupėje savo (mokytojo) aplinkoje. SINBAD komanda sukūrė elektroninį kursą, kurį galite arba išėiti pirma pats ir / arba pasidalinti su savo kolegomis ir tada praktikuotis kartu.

Šios gairės yra skirtos padėti jums.

Kadangi SINBAD siekia pasiūlyti naują mokymo metodiką siekiant padidinti kompetencijos įgijimą ir plėtojimą, kai kurie pedagoginiai ir didaktiniai aspektai gali būti nauja jums ir jūsų kolegoms. Šios gairės suteiks jums idėją, o mūsų e-kursas yra draugiškai jus ves jus šio mokymosi metu.

Užduotys

Mes esame paruošę užduotis (žiūrėkite priede), kurias jūs gal norėsite pabandyti atlikti, perskaite šias gaires.

Sėkmės Jums !

SINBAD Komanda

+++++

Mokymo grupės ir praktinių užsiėmimų paruošimas

a. Dalyvių pakvietimas ir jų paruošimas

Mes patariame jums pasirinkti dalyvius tokio paties profesinio, išsilavinimo lygmens, kaip ir jūs patys (pavyzdžiui iki mokyklinio ugdymo, mokyklos mokytojus, savanorius), kad galėtumėte pritaikyti užsiėmimų turinį jų poreikiams.

Nusiųskite jiems paštu kvietimą, kuriame papasakokite trumpai apie save ir pateikite trumpą santrauką pasakojimo turinio jų sudominimui. Pridėkite kiek asmeninio atspalvio, pavyzdžiui – „Šis pasakojimas įstrigo man dar nuo vaikystės...“.

Paskatinkite juos pasiruošti pasakojimui jiems mieliausio pasakojimo, pasakykite jiems, kad šis pasakojimas bus įtrauktas į pratybų turinį.

Geriausia, jei dalyvių skaičius neviršija 15, nes gausnei auditorijai būtų sunku sutelkti dėmesį bei dalyvauti pratybose.

b. Pratybų aplinkos parinkimas

Pasirinkite didelę patalpą – geriau neutralioje aplinkoje, gal geriau ne mokykloje, ar ofise. Geriau rasti „trečios šalies“ patalpą, kur žmonės galėtų jaustis laisvai. Patalpoje turėtų būti pakankamai vietos dalyvių išdėstymui ratu bei darbui mažose grupėse, kurios netrukdytų viena kitai.

„Konferencijos“, ar „klasės“ interjeras, išdėstymas gali sukurti netinkamą nuotaiką. Abu pavyzdžiai gali suteikt galimybę slėptis už kitų dalyvių nugarų, žaisti mobiliais telefonais. Dalyvių išdėstymas ratu užtikrina kontaktą akimis.

Patalpoje turėtų būti bent viena tuščia siena, kur galima būtų kabinti paveikslukus, schemas, piešinius, o tai irgi pagyvintų interjerą.

Turėtų būti pasirūpinta priemonėmis darbui – priemonės spalvinimui, piešimui, popierius, lipnios priemonės ir t.t., ir pan.

Būtina patiekti dalyviams gavių gėrimų, užkandžių – tai suteiks renginiui svetingumo įvaizdį.

c. Užsiėmimų trukmė

Mes rekomenduojame 4 – 6 valandų trukmės užsiėmimus. Taip pat galima būtų rengti užsiėmimus kas savaitę, po 2 valandas kiekvienas.

Taip pat nepamirškite pertraukėlių, kurių metu dalyviai galėtų atsigerti, užkąsti, išeiti pakvėpuoti grynu oru.

d. Jūsų paties pasirengimas

Jei rengiatės pats pasakoti pasakas (kolegų apšildymui, ar pavyzdžių pateikimui), pasipraktikuokite pirma su namiškiais, ar su kokia maža grupe. Paklauskite kaip jiems patiko. Pažiūrėkite pavyzdžius, patektus [Elektroninio mokymosi kurse](#) ir [Švietimo pakete](#). Jūsų įžanginė pasaka turi būti susieta bent su viena ES patvirtinta kompetencija. Mes siūlome pasinaudoti mūsų sukauptais pasakų [pavyzdžiais](#) internete.

Bendri patarimai

Po ilgesnės pertraukos (pavyzdžiui pietų), užsiėmimus pradėkite apšilimu, juokais, kad išjudintumėte auditoriją. Šių gairių pabaigoje yra nuorodos kaip tai daryti.

Kai dalyviai pasakoja jų pačių kurtas pasakas, paskatinkite dalyvius jiems paploti.

Jei esate numatė daugiau užsiėmimų, paprašykite dalyvių namuose pasipraktikuoti naudojantis elektroniniu mokymo kursu (pavyzdžiui pasakos pasakojimas, pasakos kūrimas).

Praktiniai užsiėmimai

a. Užsiėmimų pradžia

Pradėkite užsiėmimus paprašydami dalyvių užrašyti ko jie tikisi iš užsiėmimų ir prikabinkite tuos lapelius ant sienos – tai padės jums įvertinti užsiėmimą bei pasiruošti kitam.

Apšilimas „Portretų ratas“

Šis apšilimas kuria pasitikėjimą ir kuria tinkamą nuotaiką. Pakvieskite dalyvius sustoti į du ratus taip, kad kiekvienas turėtų porą ir žiūrėtų vienas į kitą (išorinį ir vidinį ratą). Kiekvienas turi turėti popieriaus lapą ir pieštuką.

1-as veiksmas: Parašykite, kad kiekvienas per 10 sekundžių nupieštų priešais esančiojo portretą ir parašytų jo vardą. Šalia vardo parašykite klausimą, susijusį su pasakojimu (neklaukite, o tik parašykite).

2-as veiksmas: visas dalyvių ratas turi pasislinkti taip, kad pasikeistų dalyvių poros. Atlikite pirmąjį veiksmą vėl.

3-ias veiksmas: visi pasislenka vėl ir kartoja veiksmą.

Po šių veiksmų, kiekvienas dalyvis turi turėti po tris portretus. Kiekvienas pasirenka tik vieną portretą, ar klausimą

Kiekvienas pasisako savo vardą ir pasako, kodėl pasirinko tą, ar kitą portretą, ar tą, ar kitą klausimą. Šis žaidimas, apšilimas padės geriau įsiminti asmenį, nei tiesiog savo vardo pasakymas.

Tai tik vienas apšilimas. Gal jūs žinote kitokių?. Jei ne, pažvelkite į priedą, ten yra daugiau.

b. Your story

Tell the story you have prepared and ask the group which competences they can perceive. Maybe write them on a flip over or whiteboard.

c. ES bendrieji gebėjimai

Supažindinkite dalyvius su bendrosiomis kompetencijomis (gebėjimais):

1. Bendravimas gimtąja kalba
2. Bendravimas užsienio kalba
3. Matematikos gebėjimai bei mokslo ir technologijos gebėjimų pradmenys
4. Skaitmeniniai gebėjimai
5. Mokymasis mokytis
6. Socialiniai ir pilietiniai gebėjimai
7. Iniciatyvos ir verslumo pojūtis (gyslelė)
8. Kultūros supratimas ir išraiška

Galite pasikalbėti su dalyviais apie kompetencijos (gebėjimo) sąvoką ir apie ES pasiūlytas bendrąsias kompetencijas.

Turėkite omeny, kad kertinė gebėjimais pagrįsto mokymo idėja yra pagalba vaikams kuriant bei plėtojant žinias bei jas panaudojant.

Išsamų bendrųjų kompetencijų aprašymą galite rasti [Pedagoginėje schemeje](#).

Padiskutuokite: Kaip bendrieji gebėjimai susiję pasakose?

d. Dalyvių pasakojimai (pasakos)

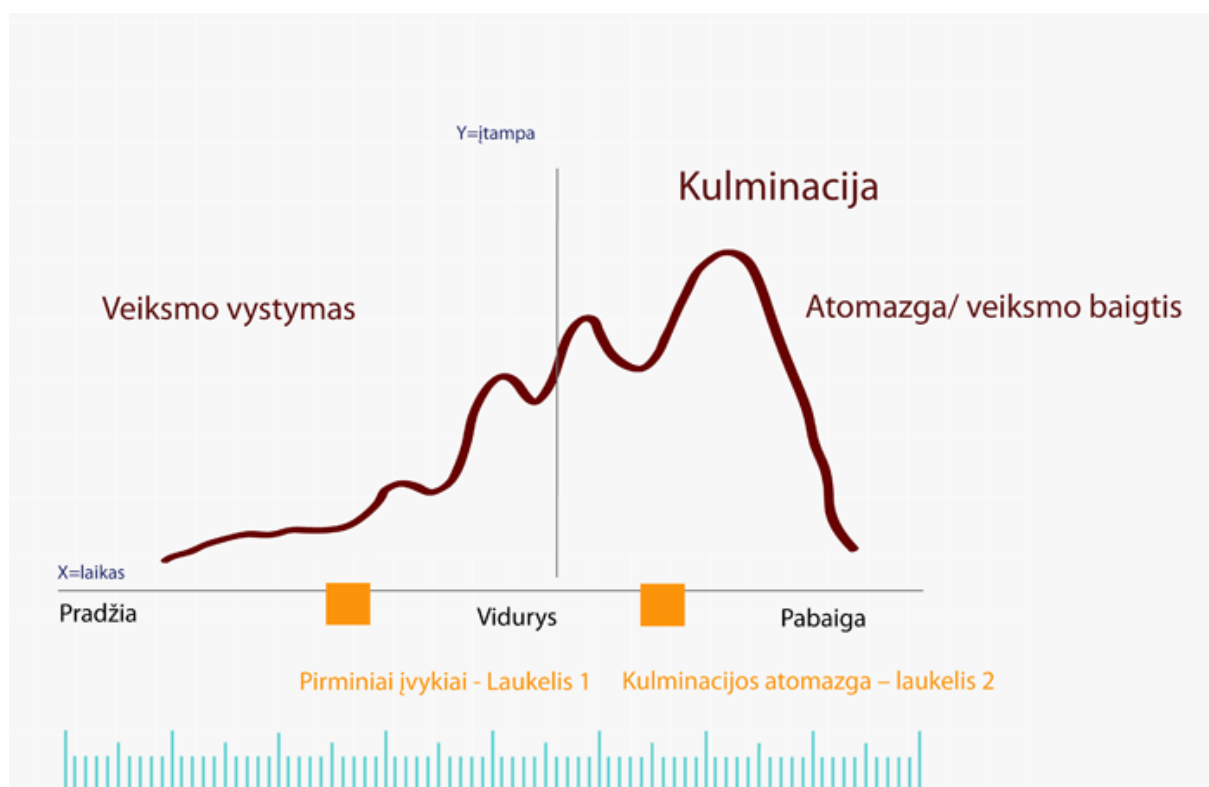
Paprašykite visų dalyvių pasakyti, kokią, ar kokias pasakas, ar pasakojimus bei kodėl būtent šias jie paruošė pratyboms. Pasirinkimo priežastys galėtų būti: mėgstama (vaikystėje) pasaka, įdomi tema, nesenas įvykis, skatintinas gebėjimas, ar gebėjimai, tiesiog tai, ką mėgsta vaikai. Prisekite šių pasakų, pasakojimų pavadinimus ant sienos.

e. Kokia yra pasakos, pasakojimo struktūra?

Pasakos bei pasakojimai yra aiškios struktūros. Geriausiai žinoma yra tautinės pasakos struktūra, kuri yra universali ir naudojama tūkstančius metų visame pasaulyje.

Galite arba panagrinėti savo pasaką, ar, pavyzdžiui, pasaką apie Raudonkepuraitę šiems 5 pasakos žingsniams paaiškinti.

Galite pažymėti, kad visų dalyvių pasirinkti pasakų, ar pasakojimų pavyzdžiai atitinka šią struktūrą.

f. Kaip atsiminti pasaką: Kaip naudotis pasakojimo griaučiais

Pasakos skaitymas nėra lygus pasakos pasakojimui. Skaitant jūsų akys bėgios raidėmis, jūs tiesiog perskaitysite tekstą. Kai jūs pasakojate pasaką, jūs visuomet akimis sekate auditoriją, esat esu ja susijęs, galite improvizuoti tekstą.

Pasižiūrėkite video įrašus, parodančius skaitymo ir pasakojimo skirtumus (paspauskite [„Pasakojimo pristatymas“](#) – „Pasakojimas ir skaitymas“ – „Pasakojimas ir skaitymas“).

Pasakai atsiminti reiktų naudotis pasakos griaučiais (skeletu). Mūsų sukurtame „Švietimo pakete“ ir „Elektroniniame mokymo kurse“ yra siūlomos dvi galimybės:

3 dalių griaučiai:

Pradžia – Problema – Sprendimas

5 dalių griaučiai

Pradžia – Krizė – Besivystantis veiksmas - Kulminacija – Atomazga

Pabandykite rasti šia „žymas“ savo pasakojime. Toliau pabandykite nupiešti šias situacija (žiūrėkite nuotrauką apačioje). Šie piešiniai neturi būti meno šedevrais, bet padėti jums aiškiau apsaityti minėtus momentus.

g. Pasakojimas naudojantis pasakojimo griaučiais

Kai užsiėmimų dalyviai paruošia piešinius su pasakojimų griaučiais bei truputi pasipraktikuoja, pakvieskite juos papasakoti naudojantis šiomis pagalbiniėmis priemonėmis. Mes įsitikinome vesdami savo pratybas, kad šis metodas yra labai geras (žiūrėkite nuotraukas apačioje). Netgi galite nufilmuoti šiuos pasakojimus ir peržiūrėti, gal galima ką nors patobulinti.

h. Keturios pasakojimo kertinių atramų

Ruošiantis pasakoti savo pasaką, nepamirškite keturių pasakojimo kertinių atramų. Norint papasakoti pasaką savai žodžiais, turite atsiminti šiuos keturis aspektus, pasiūlytus airių pasakoriaus Claire Murphy:

Mėkite savo pasakojimą

Tikėkite savo pasakojimu

Žinokite savo pasakojimą

Padarykite šį pasakojimą savu – atraskite nuosavą savitumą

Naudokite skirtingus pasakojimo dėsnius, keiskite balsą, naudokite kūno kalbą. Jūs rasite daug pratimų kaip tai daryti [„Pasakų pristatyme“](#) – „Pristatymo priemonių rinkinyje“ (paspauskite „Užduotys“).

Nepamirškite dalyviams pabrėžti, kad kiekvienas pasaką pasakos skirtingai ir tik praktikuodamasis suras savitą pasakojimo būdą. Taigi naudokitės galimybe treniruotis kaip galint daugiau dviese, ar mažose grupėse. Pratybų pabaigoje galite pakviesti dalyvius papasakoti savo pasakas.

i. Vaikų įtraukimas: Mokymosi stiliai ir paskatinimas

Visuomet atsižvelkite į skirtingus vaikų mokymosi stilius: jie gali labiau priimti regimąjį, ar girdimąjį skatinimą; jie gali būti judrūs. Užtikrinkite, kad visi šie jutikliai yra dirginami.

Vaikai gali būti įtraukti naudojant įvairius būdus: vaizdais, garsais, garsiniais efektais, muzika, ar butaforija (lėlės, pavyzdžiui kas nors gali kalbėti už lėlę ...).

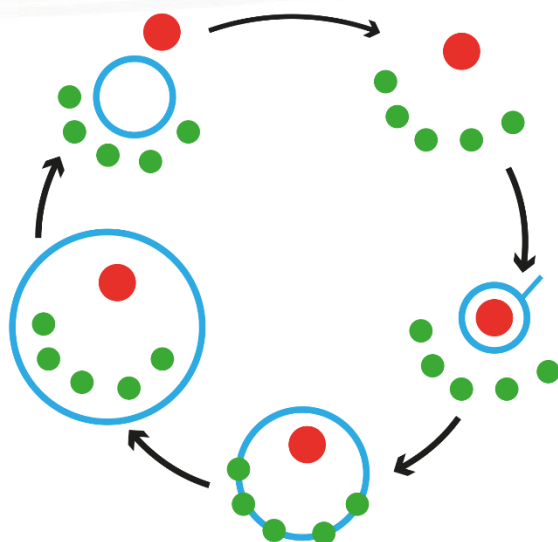
Galima pakviesti vaiką kurti garsus numatytais pasakojimo momentais.

Pažiūrėkite ką dar galėtumėte padaryti mūsų video įrašuose [„Vaikų dalyvavimas“](#) („Vaikų dalyvavimas“ – „Įtraukimo būdai“ – „Pasaka apie Sinbadą“ – „Veiklos pavyzdžiai“).

j. Kaip „dirbti“ su vaikais ir pasaka

Pasakorė Katrice Hoirsley labai vaizdžiai iliustruoja (paveikslėlis apačioje) šį procesą. Paveikslėlyje yra pavaizduoti: pasakorius (raudonas skrituliukas), klausytojai (žali skrituliukai) ir pasaka (mėlynas apskritimas). Kai pasakorius pradeda pasakoti, pasaka yra tarp jų. Pasakojimo metu pasakorius tampa pasaka. Kai pasakoriui pavyksta įtraukti klausytojus (vaikus), pasaka pradeda apimti juos visus ir galiausiai visi atsiduria pasakoje. Pasakojimui pasibaigus, pasaka atsiduria tarp jų ir ją galima apžiūrėti, aptarinėti, vertinti.

Pagalvokite apie klausimus apie pasaką, kuriuos užduosit vienas kitam pasakai pasibaigus. Kuriuos iš jų užduotumėt vaikams? Mes turime pasiūlymus, pateiktus šių gairių užduotyse.

Galite pagalvoti apie galimas užduotis vaikams gebėjimų lavinimui („žaidimui“). Kurios, kokios užduotys tinka gebėjimų lavinimui? Galite rasti pavyzdžių mūsų pasakų rinkinyje [„Šaltiniai“](#) (pasirinkite kompetenciją ir spauskite „Paieška“).

Dar galite pasiūlyti vaikams perpasakoti pasaką, suvaidinti pasaką grupėje, nufilmuoti pasakojimą, sukurti vaizdinę pasaką, vaidinimą. Pažiūrėkite [video](#) („Pasakojimo kompetencijų įgyjimas“ – „Užduotys“). Arba paskaitykite [„Švietimo paketą“](#).

k. Sukurkite savo pasakojimo projektą

Po keleto valandų užsiėmimų su kolegomis gali atsirasti norinčių labiau išstbulinti savo pasakojimo įgūdžius. Susitarkite dėl kitų užsiėmimų. Gal jūs nuspręsite sukurti savo mokykloje pasakojimo gebėjimų projektą ir išplėtoti jį iki regioninio lygmens.

Pasakykite savo nuomonę

Jei turite pasiūlymų dėl SINBAD projekto sukurto medžiagos, elektroninio mokymosi kurso, prašome perduoti juos mums pasinaudodami SINBAD Forumu. Būsime dėkingi už jūsų atsiliepimus, kurie padės tęsti šį projektą, o taip pat ir pasakojimo – kompetencijų tobulinimo priemonės tobulinimą.

Sertifikuotas kursas + pratybos

Tiems, kurie nori tapti kompetentingu mokytoju, pasakoriumi bei tobulintis toliau:

Užsiregistruokite **2 dienų pasakojimo praktikos kursui** kuriame mes išmokysime jus. Jūs gausite sertifikatą, nesvarbu, ar jūs tai darot dėl formalaus mokymosi, ar vien dėl įdomumo.

Sertifikavimas atitinka ECVET principus (European Credit System of Vocational Education and Training) ir yra paremtas EQF (European Qualifications Framework).

Teiraukitės:

Ikimokyklinio ugdymo skyrius – vedėja Ligita Dudinskiene, tel. 8 698 45 515, el.p. ligita.dudinskiene@kaupa.lt

+++++

Priedai

Pratimai apšilimui

<http://bit.ly/28Z07qo>

<http://bit.ly/28YR7jO>

<http://bit.ly/28XKCxy> (pdf)

Užduotys

Jūsų pasaka

Pasirinkimo kriterijai:

Jūsų mėgstama pasaka, pasakojimas, kompetencija, kurią jūs norite tobulinti, nesenas įvykis, nutikęs jums, mokykloje, ar netoli, įdomi tema, vaiką dominantis dalykas.

Pasakojimo struktūra ir griaučiai

Trumpai apibūdinkite penkių svarbiausių pasakojimo dalių elementus:

Pradžia – Krizė – Besivystantis veiksmas - Kulminacija – Atomazga

Kokie elementai sudaro 3 ir 5 dalių pasakos griaučius?

Kaip galima aktyviai įtraukti vaikus pasakojimo metu?

Kokius mokymosi stilius žinote ir kokios veiklos, rekvizitai labiausiai tinka jiems? Pagalvokite apie vaizdinius, muziką, garsą, rekvizitus, kas dar?

Pasakai pasibaigus – Kokių klausimų reiktų paklausti?

Pagalvokite apie klausimus, susijusius su, pavyzdžiui, supratimas, reikšmė, vertybės, moralė, o taip pat su asmenine vaikų patirtimi (arba panašiomis pasakomis).

Apie kurias, su kompetencijomis susijusias užduotis jūs galvojate?

Tiesioginės ir netiesioginės gairės: kompetencija gali būti įgyta tiesiogiai klausantis pasakos; pasakos gali būti panaudotos kaip priežastis diskusijai apie kompetencijas. Abi gali būti panaudotos rengiant užduotis.

